

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ

Strategic Leadership of World-Class Standard Schools Under the Office of Chaiyaphum
Secondary Educational Service Area

เทพบดินทร์ ปานอึ้งเม้ง¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรินทร์ ภูสิงห์²

Thepbodin Panemeng¹ Asst. Prof. Dr. Surin Phusing²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ ต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน และ 3) ศึกษาข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครูโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ ปีการศึกษา 2563 จำนวน 260 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan แล้วทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .346–.983 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .990 และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน F-test แบบ One-way ANOVA ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า

1. ระดับความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ข้อเสนอแนะภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ ที่สำคัญคือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรแสดงถึงความเป็นผู้นำ ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีธรรมาภิบาล ส่งเสริมขวัญและกำลังใจแก่บุคลากร ควรมีการดำเนินการขับเคลื่อนองค์การสู่วิสัยทัศน์ที่กำหนด และควรส่งเสริมให้ครูแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านวิชาการและประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนในระดับชาติและนานาชาติ

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมาตรฐานสากล

¹ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

¹Master of Education Program in Educational Administration Chaiyaphum Rajabhat University

²อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

²Lecturer of Master of Education Program in Educational Administration, Chaiyaphum Rajabhat University

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: เทพบดินทร์ ปานอึ้งเม้ง, Panemeng9@gmail.com

รับเมื่อ 27 กุมภาพันธ์ 2564 แก้ไข 23 เมษายน 2564 ตอรับ 25 เมษายน 2564

ABSTRACT

This research purposed to 1) study the level of strategic leadership of school administrators in world-class standard schools based on opinions of teachers under the Office of Chaiyaphum Secondary Educational Service Area, 2) compare the opinions of teachers under the Office of Chaiyaphum Secondary Educational Service Area towards strategic leadership of school administrators in world-class standard schools classified by work experiences, 3) study the recommendations for developing the strategic leadership of school administrators in world-class standard schools under the Office of Chaiyaphum Secondary Educational Service Area. The samples were 260 teachers from world-class standard schools under the Office of Chaiyaphum Secondary Educational Service Area in the academic year 2020. The sample size was determined by using Krejcie & Morgan Table and then employed simple random sampling. The tools in this study were a set of 5-rating scale questionnaires with discrimination .346-.983, the reliability of the whole questionnaire was .990, and structured interview. Statistics used for analyzing the data consisted of frequency, mean, standard deviation, and F-test (One-way ANOVA) was used to test the hypothesis. Qualitative data used content analysis methods.

The research results showed:

1. The level of the teachers' opinions towards strategic leadership of the school administrators in world-class standard schools under the Office of Chaiyaphum Secondary Educational Service Area overall was at the highest level.
2. The comparison of teachers' opinions towards strategic leadership of the school administrators in world-class standard schools under the Office of Chaiyaphum Secondary Educational Service Area classified by work experiences overall were significantly different at the level of .05.
3. The recommendations on strategic leadership for the school administrators in world-class standard schools under the Office of Chaiyaphum Secondary Educational Service Area the crucial parts are: The school administrator should demonstrate leadership, behave as a good role model, have good governance, provide morale for personnel, lead the organization up to the visions, and encourage teachers to share academic knowledge and experiences in teaching both the national and international levels.

Keywords: Strategic Leadership, School Administrators, World-class standard schools

กุ่มิหล้ง

การเปลี่ยนแปลงของบริบทเศรษฐกิจและสังคมโลก อันเนื่องจากการปฏิวัติดิจิทัล (Digital Revolution) การเปลี่ยนแปลงอุตสาหกรรม 4.0 (The Fourth Industrial Revolution) ความต้องการกำลังคนที่มีทักษะในศตวรรษที่ 21 ประกอบกับแรงกดดันจากภายในประเทศจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่ส่งผลให้ประเทศเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ในอนาคตอันใกล้ และพฤติกรรมของประชากรที่ปรับเปลี่ยนไปตามกระแสโลกาภิวัตน์ รวมทั้งระบบการศึกษาที่ยังมีปัญหามากมายประการ นับตั้งแต่ปัญหาคุณภาพของคนไทยทุกช่วงวัย ปัญหาคุณภาพ และมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกกระดับ ยังมีความเหลื่อมล้ำในด้านโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา ส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา ที่ต้องปรับเปลี่ยนให้สนองและรองรับความท้าทายดังกล่าว (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, หน้า 1) การปฏิรูปการศึกษาจึงเป็นสิ่งจำเป็น และมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศอย่างยิ่ง กระทรวงศึกษาธิการได้ใช้

ความพยายามในการปฏิรูปการศึกษาในทุกด้าน โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้เล็งเห็นความจำเป็นอย่างรีบด่วนที่จะต้องเร่งหาวิธีการที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาทักษะ และความสามารถต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน เพื่อให้เป็นพื้นฐานที่จะเติบโตเป็นคนไทยที่มีความคิดเป็นสากล มีความสามารถในการร่วมมือทำงาน และแข่งขันกับนานาชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล (World – class standard school) จึงเป็นนวัตกรรมการจัดการศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นำมาใช้เป็นมาตรการเร่งด่วนในการยกระดับการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐานเทียบเท่าสากล ซึ่งเริ่มดำเนินการกับโรงเรียนนำร่องจำนวน 500 โรงเรียนทั้งระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาในปีการศึกษา 2553 (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย, 2555, หน้า 8)

ภาวะผู้นำ (Leadership) หรือความเป็นผู้นำ มีความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาองค์การและการจัดการ เพราะจะทำให้มีการปฏิบัติที่ทำให้จุดมุ่งหมายขององค์การบรรลุเป้าหมาย ไม่ว่าจะเป็ภาคีรัฐหรือเอกชน ไม่ว่าจะเป็ระดับโลก ระดับชาติ หรือระดับท้องถิ่น ภาวะผู้นำล้วนมีความสำคัญ เพราะก่อให้เกิดผลที่แตกต่างอย่างเห็นได้ชัด ผู้นำบางคนทำให้องค์การที่เคยเฉื่อยชาเชื่องช้า กลับกลายเป็นองค์การที่มีความกระฉับกระเฉงว่องไว แต่ผู้นำบางคนทำให้องค์การที่เคยมีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีสิ่งที่ทำท่ายให้ทำอยู่ตลอดเวลา กลายเป็นองค์การที่ทำงานอยู่แต่ในขอบเขตแคบ ๆ ขาดสิ่งเร้าใจแก่ผู้ปฏิบัติงานภายในองค์การและคณะในองค์การได้ (นิรดา เวชญาลักษณ์, 2560, หน้า 3)

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ (Strategic Leadership) เป็นรูปแบบของผู้นำชนิดหนึ่งที่น่าความเจริญก้าวหน้ามาสู่องค์การ ผู้นำขององค์การหลายแห่งที่ประสบความสำเร็จล้วนแต่มีความเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์ สามารถสร้างความได้เปรียบ ความเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์เริ่มจากการมีคุณสมบัติสำคัญ คือ เป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ (vision) กว้างไกล และนำวิสัยทัศน์มาสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นผลสำเร็จ ผู้นำตามทฤษฎีนี้จะเป็นบุคคลที่มีแนวความคิดเพื่อการบรรลุเป้าหมายขององค์การเป็นหลัก โดยมีระดับความคาดหวังสูงกว่าผู้นำทั่ว ๆ ไป มีเงื่อนไขของการบังคับบัญชาและการโน้มน้าวใจที่จะนำไปสู่ความคิดสร้างสรรค์ หรือสนับสนุนองค์การในภาพรวม เป็นแบบของผู้นำที่ให้ความสำคัญต่อประสิทธิภาพขององค์การ โดยการใช้การบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นกระบวนการดำเนินงานที่มีวัตถุประสงค์เพื่อชนะคู่แข่งชั้นระหว่างองค์การกับบริบทแวดล้อม จึงเป็นรูปแบบของการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้นำเชิงกลยุทธ์ต้องเก่งทั้งงานและเก่งทั้งคน ต้องมองให้ออกว่าองค์การจะเดินไปในทิศทางไหนด้วยวิธีการอะไร จะสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกคนในองค์การได้อย่างไร สร้างขวัญกำลังใจความศรัทธาของลูกน้อง ที่สำคัญผู้นำต้องเป็นคนดี มีความซื่อสัตย์ จริยธรรม เพื่อทำให้องค์การมีความเจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืน (อภิขญา จะเรียมพันธ์, 2562, หน้า 3) ผู้นำที่ดีต้องมีการวางแผน มีกลยุทธ์ในการบริหารงาน กลยุทธ์เปรียบเหมือนเข็มทิศชี้แนวทางในการบริหารงาน ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในหน่วยงานองค์การจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่ผู้นำต้องมี ซึ่งจะช่วยให้การบริหารงานมีการพัฒนาไปตามแผนและครอบคลุมตามแนวทางที่ไว้วางไว้ส่งผลให้องค์การสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งผลถึงงานที่มีประสิทธิภาพ (นิรดา เวชญาลักษณ์, 2560, หน้า 170) องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ต้องมีการจัดการมีการวางกรอบยุทธศาสตร์และแสวงหาแนวทางปฏิบัติที่นำไปสู่ความสำเร็จ ผู้บริหารต้องมีการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพอันจะเป็นให้การทำงานที่ต้องมีการจัดการ มีการวางกรอบยุทธศาสตร์และแสวงหาแนวทางในการปฏิบัติงานที่นำไปสู่ความสำเร็จ โดยต้องมีการภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในการสร้างบทบาทสำคัญในการบริหารที่จะนำองค์การสู่ความสำเร็จ สภาพแวดล้อมทั้งภายใน ภายนอก บทบาทของผู้บริหารที่มีต่อองค์การ การวางยุทธศาสตร์ในการปฏิบัติงาน มุ่งเน้นให้บุคลากรพัฒนางานตามระบบ ขั้นตอนการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติงาน มีการกำหนดเป้าหมายดำเนินงานการวางแผนปฏิบัติการ การสนับสนุนกลยุทธ์ด้วยโครงสร้างวัฒนธรรม บุคลากร เทคโนโลยีสารสนเทศและกระบวนการทำงาน (จุมพร พัฒนะมาศ, 2558, หน้า 22)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ ได้ขับเคลื่อนยกระดับคุณภาพโรงเรียนในสังกัดในโครงการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล จำนวน 8 โรงเรียน ดังนั้น การขับเคลื่อนการพัฒนาและยกระดับคุณภาพ

โรงเรียนมาตรฐานสากล ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับบริบท คักยภาพ ขนาดโรงเรียน รวมทั้งสภาพแวดล้อม เพื่อพัฒนาไปสู่ความเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ ตามความคิดเห็นของ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิง กลยุทธ์ในการบริหารสถานศึกษาและการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิผลต่อไป

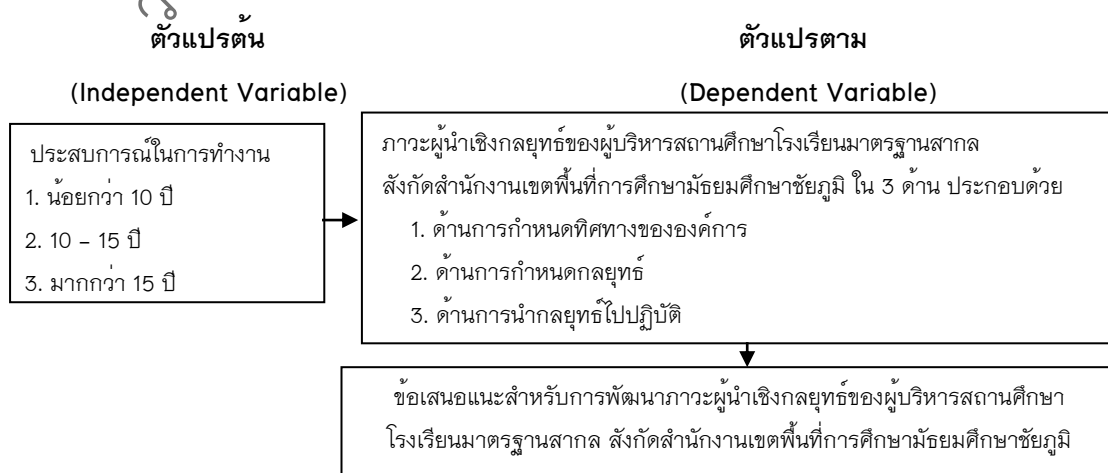
คำถามการวิจัย

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิอยู่ในระดับใด
2. ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชัยภูมิ ที่มีประสบการณ์แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน มาตรฐานสากลแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร
3. ข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิมีอะไรบ้าง

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล ตามความคิดเห็น ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ ต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะสำหรับครูพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน มาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ ปีการศึกษา 2563 จากสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล จำนวน 8 แห่ง ทั้งสิ้น 756 คน จำแนกเป็นข้าราชการครู ที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี จำนวน 233 คน ประสบการณ์ในการทำงาน 10 – 15 ปี จำนวน 219 คน และประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 15 ปี จำนวน 304 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ ปีการศึกษา 2563 ได้มาโดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan ทั้งสิ้น 260 คน ผู้วิจัยทำการกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยการเทียบสัดส่วนและใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นข้าราชการครู แบ่งตามประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี จำนวน 80 คน ประสบการณ์ในการทำงาน 10 – 15 ปี จำนวน 75 คน และประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 15 ปี จำนวน 105 คน

3. ผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้สัมภาษณ์ จำนวน 10 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือผู้แทน และผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ ปีการศึกษา 2563 ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาขึ้นภายใต้กรอบ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแบ่งออกเป็น 3 ตอน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามวิธีของ Likert ใน 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการกำหนดทิศทางขององค์การ ด้านการกำหนดกลยุทธ์ และด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ
2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิถึงกลุ่มตัวอย่าง
2. แจกแบบสอบถามด้วยตนเอง
3. ทำการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้วยตนเอง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้วิเคราะห์หาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ ค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามโดยค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Congruence) ค่าอำนาจจำแนกโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson' Product-Moment Correlation Coefficient) และค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Alpha Coefficient)
2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การทดสอบค่า F – test แบบ One-Way ANOVA และเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของ Scheffe' Method

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการกำหนดกลยุทธ์ รองลงมาได้แก่ ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และด้านการกำหนดทิศทางขององค์การ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ข้อเสนอแนะภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ ที่สำคัญคือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรแสดงถึงความเป็นผู้นำ ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีธรรมาภิบาล ส่งเสริมขวัญและกำลังใจแก่บุคลากร ควรมีการดำเนินการขับเคลื่อนองค์การสู่วิสัยทัศน์ที่กำหนด และควรส่งเสริมให้ครูแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านวิชาการและประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนในระดับชาติและนานาชาติ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ระดับความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารที่ดำรงตำแหน่งในสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากลนั้น ได้ขับเคลื่อนสถานศึกษาตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน OBECQA ปี 2559 – 2560 ที่สำนักบริหารงานกรมมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางให้กับผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากลนำไปประยุกต์ใช้ โดยเทียบเคียงให้เหมาะสมกับบริบทการบริหารจัดการของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย หมวด 1 การนำองค์กร หมวด 2 กลยุทธ์ หมวด 3 นักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หมวด 4 การวัดการวิเคราะห์และการจัดการความรู้ หมวด 5 บุคลากร หมวด 6 การปฏิบัติการ และหมวด 7 ผลลัพธ์ เกิดความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเองสู่ความเป็นเลิศอย่างต่อเนื่องจนเกิดเป็นภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ที่มีการกำหนดทิศทางขององค์การ กำหนดกลยุทธ์ และนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ เข้าใจจุดแข็งจุดอ่อนของสถานศึกษา มีวิสัยทัศน์ กำหนดเป้าหมาย ผลการดำเนินงานของ สถานศึกษา ให้บรรลุวิสัยทัศน์ มีการพัฒนาแผนระยะสั้นระยะยาวที่วิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอกที่สำคัญ ส่งเสริมและกำกับดูแลให้เกิดการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ หลักจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพของบุคลากรสร้างความเชื่อมั่นและจริงใจ ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของผู้บริหารสถานศึกษาที่ดี สร้างขวัญกำลังใจบุคลากร ในสถานศึกษา สร้างวัฒนธรรมการทำงานเป็นทีม สร้างแรงบันดาลใจให้กับบุคลากร กล้าทำในสิ่งใหม่ มีความรู้ความ สามารถจนได้รับการยอมรับ อำนาจการและประสานงาน ให้คำแนะนำ เพื่อสร้างความร่วมมือของบุคลากรให้ปฏิบัติภารกิจของสถานศึกษาให้ลุล่วงประสบความสำเร็จเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ สอดคล้องกับ วิโรจน์ สารรัตน์ (2557, หน้า 26) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ หมายถึง การที่ผู้นำใช้กระบวนการกำหนดทิศทางขององค์การ นำไปสู่การสร้างและปฏิบัติของวิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์การ สอดคล้องกับ เซวงคักดี พุกขเทเวศ (2553, หน้า 55) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์เป็นกระบวนการของอิทธิพลที่ผู้นำมีต่อบุคคลอื่นให้มีพฤติกรรมไปในทิศทางที่ต้องการ เพื่อบรรลุ และรักษาไว้ซึ่งวัตถุประสงค์ขององค์การให้ครอบคลุมทั้งเป้าหมาย (Ends) และวิธีการ

(Means) โดยการกำหนดทิศทางขององค์กร การวางแผนหรือการสร้างทางเลือก การนำไปสู่การปฏิบัติ และการควบคุมหรือการประเมิน สอดคล้องกับ เนตร์พัฒนา ยาวีราช (2553, หน้า 3) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ หมายถึง รูปแบบของผู้นำเชิงกลยุทธ์เริ่มต้นจากการเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ หมายถึง ผู้นำที่มองการณ์ไกลในอนาคตถึงสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นในระยะยาวข้างหน้า เช่น 5-10 ปี และวางแผนกลยุทธ์เพื่อไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทางที่ตั้งใจไว้ ผู้นำเชิงกลยุทธ์มีความสนใจต่อสภาพแวดล้อมภายนอกที่มีผลกระทบต่อข้อกำหนดกลยุทธ์ สอดคล้องกับฉวีดา เวชญาลักษณ์ (2560, หน้า 174) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ เป็นผู้นำที่มีความคิดความเข้าใจในระดับสูง คิดเชิงมโนภาพ ในการซึมซับและการรับรู้แนวโน้มของสิ่งต่าง ๆ มีความสามารถในการออกแบบ และนำปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ มากำหนดทิศทางกลยุทธ์ ค่านิยม และจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนที่คาดหวังจะให้ มีรูปร่างอย่างไรในอนาคต สามารถนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติได้อย่างประสบความสำเร็จ ผู้นำต้องส่งเสริมความรู้ กระตุ้นให้ผู้อื่นได้คิดได้เข้าใจมากกว่ามุ่งให้ทำตาม ปลุกฝังวัฒนธรรมขององค์กร ดำรงรักษาจุดเด่นเป็นแกนสมรรถนะขององค์กร ผู้นำมีวิธีการคิดเชิงปฏิวัติในการคิดสร้างสรรค์ สดุด และมีส่วนปัญญา มีการตัดสินใจที่ถูกต้องในเวลาที่เหมาะสม มีความสัตย์ เชื่อถือคุณธรรม ยึดมั่นในหลักการของตน มีความยืดหยุ่นสูง ยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปนัดดา วิภากรินทร์วิวัฒน์ (2555, หน้า 15) ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนกรุงเทพมหานครตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู โดยใช้กรอบแนวคิดของดูบริน (DuBrin, 1998, p. 355) ประกอบด้วย 1) มีความคิดความเข้าใจในระดับสูง 2) มีความสามารถในการนำปัจจัยต่าง ๆ มากำหนดเป็นกลยุทธ์ 3) มีความคาดหวังและสร้างโอกาสสำหรับอนาคต 4) มีความคิดเชิงปฏิวัติเพื่อการเปลี่ยนแปลง 5) มีการกำหนดวิสัยทัศน์เชิงสร้างสรรค์ ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร ตามสภาพที่เป็นจริงและตามสภาพที่คาดหวังจากการรับรู้ของผู้บริหารและครู โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

1.1 ระดับความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน

มาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ ด้านการกำหนดทิศทางขององค์กร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความสามารถ และมีทักษะในการบริหารสถานศึกษา มีการกำหนดค่านิยม วิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ พันธกิจ เป้าหมาย ภาระงานสำคัญแก่สถานศึกษา ดำเนินการสื่อสารทิศทางไปยังบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างความร่วมมือ ผู้บริหารสถานศึกษามีวิสัยทัศน์และมองการณ์ไกล มีความสามารถในการวางแผนกลยุทธ์ภายใต้ทรัพยากรที่มีอยู่เดิมเพื่อนำสถานศึกษาไปสู่เป้าหมาย ผู้บริหารสถานศึกษามีการทบทวนกลยุทธ์ ปรับกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการ และหลักสูตรสถานศึกษา ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง สร้างบรรยากาศในการทำงานของบุคลากรในสถานศึกษา ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่สร้างความพึงพอใจโดยส่วนรวม สอดคล้องกับ นวลจันทร์ จันทนพ (2559, หน้า 12) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ เป็นคุณลักษณะการใช้อิทธิพลอำนาจ ศิลปะ และความสามารถของผู้บริหารในการแสดงให้เห็นการกำหนดทิศทางและการกระตุ้นสร้างแรงบันดาลใจให้แก่สมาชิกที่เป็นกระบวนการพัฒนาความสามารถของผู้นร่วมงานไปสู่ระดับที่สูงขึ้นและมีศักยภาพมากขึ้น ทำให้เกิดการตระหนักรู้ในภารกิจและวิสัยทัศน์ของกลุ่มมุ่งใจให้ผู้นร่วมงานเกิดพลังร่วมในการพัฒนาปรับเปลี่ยนสถานศึกษาให้ดีขึ้นและผลักดันให้การบริหารประสบความสำเร็จ

1.2 ระดับความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน

มาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ ด้านการกำหนดกลยุทธ์ โดยภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการวิเคราะห์ จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรค มีการจัดทำกลยุทธ์ สอดคล้องกับความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีกระบวนการจัดทำแผนกลยุทธ์ โดยวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก มีการจัดทำแผนปฏิบัติการและถ่ายทอดเพื่อนำไปปฏิบัติ

ให้บรรลุผล ทันต่อสถานการณ์ สอดคล้องกับ อภิขญา จะเรียกพันธ์ (2556, หน้า 30) กล่าวว่า ผู้บริหารที่มีลักษณะของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ จะต้องเป็นผู้ที่มีความคิดเชิงกลยุทธ์ มีความรู้ ความเข้าใจ มีความคิดที่เป็นระบบ ริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนขององค์กร เพื่อนำไปสู่การสร้างกลยุทธ์ และกำหนดทิศทางการปฏิบัติงานที่ชัดเจนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร ผ่านการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และสามารถสร้างแรงจูงใจสร้างความร่วมมือร่วมใจของสมาชิกในองค์กรให้มีความแข็งแกร่ง ทำงานกันเป็นทีม ปฏิบัติตามกลยุทธ์ได้ และร่วมกันจัดการ แก้ไขปัญหาต่าง ๆ โดยผู้บริหารจะต้องสร้างความเชื่อมั่น และทำให้สมาชิกไว้วางใจ โดยการแสดงความจริงใจและเป็นผู้เสียสละรับผิดชอบในยามที่มีปัญหาหรือมีความผิดพลาดเกิดขึ้น

1.3 ระดับความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการดำเนินแนวทางอย่างเป็นระบบมีประสิทธิภาพที่ตอบสนองต่อข้อกำหนดต่าง ๆ อย่างสมบูรณ์ มีการประเมิน ปรับปรุง อย่างเป็นระบบ โดยใช้ข้อมูลจริง มีการวิเคราะห์ และแบ่งปันความรู้ในระดับสถานศึกษา ผลักดันให้เกิดการปรับปรุงให้ดีขึ้นทั่วทั้งสถานศึกษา แสดงถึงความเป็นผู้ริเริ่มและเป็นระดับเทียบเคียงให้สถานศึกษาอื่นในหลายเรื่อง มีการนำระบบธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารและจัดการศึกษา ดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ มีการกระจายกลยุทธ์สู่ผู้รับผิดชอบ มีการรายงานผลการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์มีการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อช่วยติดตามการทำงานที่มาจากแผนการทำงาน จัดลำดับความสำคัญ จัดสรรทรัพยากร หรือสนับสนุนการตัดสินใจ การปฏิบัติงานประจำวันได้ สอดคล้องกับ จุมพร พัฒนะมาศ (2558, หน้า 15) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์เป็นศิลปะหรือความสามารถของบุคคลหนึ่งที่จะกระตุ้นจูงใจหรือใช้อิทธิพลต่อบุคคลอื่น ผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชาในสถานการณต่าง ๆ เพื่อปฏิบัติการและอำนวยความสะดวก โดยให้ทักษะในด้านต่าง ๆ สร้างความสามารถในการคิด วิเคราะห์ สร้างสรรค์ในการทำงาน มีการวางแผนอนาคต สร้างวิสัยทัศน์ ใจกว้างให้อำนาจแก่ผู้ร่วมงานเพื่อสร้างการยอมรับและเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานในองค์กร ในกระบวนการจัดการงานและคนในองค์กร นำกลยุทธ์ไปปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จ และสามารถควบคุมกลยุทธ์ให้เป็นไปตามเป้าหมายขององค์กร

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า ด้านการกำหนดทิศทางขององค์กร ด้านการกำหนดกลยุทธ์ และด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เป็นเพราะข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานที่ต่างกัน กำลังอยู่ในช่วงของการปฏิรูปด้านการศึกษา การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาของประเทศให้ทันสมัย มีคุณภาพตอบสนองความต้องการของสังคมและเป็นสากล มีการกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพเทียบเท่ามาตรฐานของสากล หรือมาตรฐานของประเทศที่มีคุณภาพ การศึกษาสูง ข้าราชการครูจึงต้องมีการปรับตัวอย่างมากที่จะพัฒนาตนเองให้มีความก้าวหน้าในวิชาชีพ และพัฒนาสถานศึกษาเพื่อให้มีผลดำเนินการที่เป็นเลิศ อีกประการหนึ่งยังพบว่า การมอบหมายภารกิจในการปฏิบัติหน้าที่ ได้ยึดกลุ่มอายุหรือกลุ่มประสบการณ์ในการทำงานที่ใกล้เคียงกันประกอบในการพิจารณา เนื่องจากกลุ่มอายุหรือกลุ่มประสบการณ์ในการทำงานที่ใกล้เคียงกันนั้น อาจมีชุดความคิดและชุดประสบการณ์ที่คล้ายกัน ทำให้การประชุมวางแผน และการสื่อสารภายในกลุ่มเข้าใจกันได้โดยง่ายส่งผลให้การปฏิบัติภารกิจหน้าที่สำเร็จลุล่วง ตรงกันข้ามกับกลุ่มอายุหรือกลุ่มประสบการณ์ที่ต่างกัน อาจมีชุดความคิดหรือชุดประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้น ประสบการณ์ที่ดีในการทำงานร่วมกันจึงเป็นสิ่งสำคัญ สถานศึกษาต้องมีการพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากร ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์สามารถนำพาองค์กรให้มีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน และปฏิบัติงานเพื่อมุ่งไปสู่

เป้าหมายที่ตั้งไว้ร่วมกันได้ เกิดเป็นทีมที่เข้าใจในวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ กระตุ้นให้เกิดความร่วมมือโดยการสร้างบรรยากาศในการทำงานของบุคลากรในสถานศึกษาให้เกิดการเปลี่ยนแปลง สร้างความพึงพอใจโดยส่วนรวมจนเกิดเป็นประสบการณ์ที่ดีในการทำงานร่วมกัน ส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลกที่มีทักษะความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในระดับเดียวกับมาตรฐานของสากล สอดคล้องกับงานวิจัยของ นवलจันทร์ จันทนพ (2559, หน้า 59) ได้ศึกษาบทบาทภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลในจังหวัดจันทบุรี ระยะเวลา และตราด พบว่า ผลการเปรียบเทียบบทบาทภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลในจังหวัดจันทบุรี ระยะเวลา และตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการดำเนินการขับเคลื่อนองค์การสู่วิสัยทัศน์ที่กำหนด
- 1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการวางแผนการกำกับ ติดตาม และประเมินผลตามแผนปฏิบัติการ
- 1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรรักษาแนวโน้มที่ดีไว้ได้อย่างต่อเนื่องในเรื่องสำคัญที่เรื่องที่จะบรรลุพันธกิจ

ของสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

- 2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล
- 2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล
- 2.3 ควรศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดหรือหน่วยงานระดับอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- จุมพร พัฒนะมาศ. (2558). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด. วิทยานิพนธ์ ค.ม. จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- เชวงศักดิ์ พฤษเทพเวศ. (2553). การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. วิทยานิพนธ์ ป.ด. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ณิรดา เวชญาลักษณ์. (2560). ภาวะผู้นำทางการบริหาร. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นवलจันทร์ จันทนพ. (2559). การศึกษาบทบาทภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลในจังหวัดจันทบุรี ระยะเวลา และตราด. วิทยานิพนธ์ ค.ม.: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- เนตร์พัฒนา ยาวีราช. (2553). ภาวะผู้นำและผู้นำเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ: ทริปเปิ้ลกรุ๊ป จำกัด.
- ปนัดดา วรการนต์วิวัฒน์. (2555). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู. ปริญญาโท ค.ศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2557). ภาวะผู้นำทฤษฎีและนันทศาสตร์ร่วมสมัยปัจจุบัน. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธ์.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579*. กรุงเทพฯ:

บริษัท พริกหวาน กราฟฟิค จำกัด.

สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2555). *แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล ฉบับปรับปรุง*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.

อภิชญา จะเรียมพันธ์. (2562). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร*. ปริญญาโท คช.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร

วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร